

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

14. KODANIKUÜHISKONNA AUHINNA EESKIRJAD

Kodanikuühiskonna algatuste suurepärase tulemuste tunnustamine

1. Kodanikuühiskonna auhinna siht ja üldeesmärk

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (edaspidi „komitee“) iga-aastase auhinna **eesmärk** on tunnustada ja innustada füüsiliste isikute (st üksikisikute) ja/või eraõiguslike juriidiliste isikute (st kodanikuühiskonna organisatsioonide) algatusi, mis on andnud märkimisväärse panuse Euroopa identiteedi ja Euroopa integratsiooni edendamisse.

Auhinna **üldeesmärk** on seega suurendada teadlikkust sellest, millise panuse saab kodanikuühiskond anda Euroopa identiteedi ja kodakondsuse loomisse viisil, mis toetab Euroopa integratsiooni aluseks olevaid ühiseid väärtusi.

2. 14. kodanikuühiskonna auhinna teema: vaimne tervis

WHO määratleb vaimset tervist kui heaoluseisundit, kus inimene saab hakkama igapäevase elu pingetega, realiseerib oma võimeid, suudab töötada tootlikult ja tulemusrikkalt ning on võimeline andma oma panuse ühiskonna heaks. See on tervise ja heaolu lahutamatu osa, mis on aluseks meie individuaalsele ja kollektiivsele suutlikkusele langetada otsuseid, luua suhteid ja kujundada maailma, kus me elame. Vaimne tervis on põhiline inimõigus ning see on väga oluline isikliku, kogukondliku ja sotsiaal-majandusliku arengu jaoks.¹

Vaimne tervis on oma olemuselt keeruline nähtus, seda mõjutavad bioloogilised, psühholoogilised, hariduslikud, sotsiaalsed, majanduslikud, tööalased ja kultuurilised tegurid. Vaimse tervise halvenemiseni võivad viia madal sissetulek, halvad elamistingimused, rahalised raskused, madal haridustase, tööalased probleemid, ebakindel töö või töötus, üksindus, toetavate suhete puudumine, tajutav häbimärgistamine ja diskrimineerimine, kõrge vanus ja negatiivsed elusündmused. Vaimset heaolu mõjutavad ka kliimaga seotud keskkonnategurid, looduskatastroofid, näiteks üleujutused või maavärinad, linnastumise määr jne.

¹ WHO teabeleht „Vaimne tervis“, 17. juuni 2022, <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>.

COVID-19 pandeemia ajal tõid koolide ja lasteaedade sulgemine, isoleeritus, viha- ja rahulolematuse tunne ja usaldamatus teabe suhtes kaasa vaimse tervise halvenemise ning ärevuse ja depressiooni enneolematu leviku eelkõige noorte, eakate ja vähekaitstud rühmade seas. Lisaks sellele kogesid eesliinil tegutsevad tervishoiutöötajad täiendavat stressi². Samal ajal viis vaimse tervise teenuste katkemine ja kasvav nõudlus vaimse tervise toe järele selleni, et 2022. aasta kevadel teatas 23 % ELi kodanikest, et nende vajadus vaimse tervise teenuste järele ei ole kaetud³. Sellega seoses on eriti murettekitav pandeemia mõju noortele. OECD andmetel on 18–29aastaste noorte hulgas depressiivsete sümptomite osakaal mitmes Euroopa riigis enam kui kahekordistunud⁴.

Sõda Ukrainas, ränne, ebastabiilne poliitiline olukord, energiakriis, elukalliduse suurenemine ja ebakindlus tuleviku suhtes koos muutustega väärtussüsteemides ja nende järgimises uute põlvkondade poolt on samuti süvendanud vaimsete probleemide ohtu.

Vaimse tervise mõju on märkimisväärne. Eurostati andmetel on 3,9 % kõigist surmajuhtumitest ELis tingitud vaimsetest ja käitumuslikest häiretest⁵. Majanduslikust seisukohast moodustavad vaimse tervise probleemide otsesed ja kaudsed kulud ELis peaaegu 4 % SKPst ning üle kolmandiku nendest kuludest on tingitud madalamast tööhõivemäärast ja väiksemast tööviljakusest⁶.

Viimastel aastatel on vaimset heaolu üha enam nimetatud hea tervise põhikomponendiks. Selle edendamine on üks kestliku arengu eesmärkidest⁷ ning see on tähtsal kohal ka ELi poliitilises tegevuskavas. Oma 10. juuli 2020. aasta resolutsioonis ELi rahvatervise strateegia kohta pärast COVID-19 kriisi⁸ kutsus Euroopa Parlament üles võtma selles valdkonnas meetmeid. Samuti võtsid Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon oma ühisavalduses ELi 2023. ja 2024. aasta seadusandlike prioriteetide kohta⁹ kohustuse pöörata erilist tähelepanu vaimse tervise küsimusele. Selle kohustuse tulemusena võttis Euroopa Komisjon 2023. aasta juunis vastu kõikehõlmava lähenemisviisi vaimsele tervisele. Uus mitut sidusrühma hõlmav lähenemisviis edendab vaimset tervist kõigis poliitikavaldkondades ja keskendub kolmele juhtpõhimõttele: piisav ja tõhus ennetamine; juurdepääs kvaliteetsetele ja taskukohastele vaimse tervise teenustele ja ravile; taasintegreerumine ühiskonda pärast taastumist. Selles hoiatatakse tegevusetuse maksumuse eest ja nähakse ette konkreetsed meetmed, et edendada head vaimset tervist, investeerida koolitusse ja suutlikkuse suurendamisse, tagada hea vaimne tervis töökohal, kaitsta lapsi ja noori ning tegeleda vähekaitstud rühmadega. Lõpetuseks kutsutakse teatistes üles kooskõlastama „jõupingutusi nii

² Euroopa Parlamendi uurimisteenus, „*Mental health and the pandemic*“, juuli 2021.

³ OECD/Euroopa Liit (2022), „*Health at a Glance: Europe 2022: State of Health in the EU Cycle*“, OECD Publishing, Pariis, lk 4, 52–53, 59–62.

⁴ https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-europe-2022_507433b0-en#page18.

⁵ Eurostat, „*Mental health and related issues statistics*“, september 2022 (kõige uuem väljaanne, 2017. aasta andmed).

⁶ OECD: „*A New Benchmark for Mental Health Systems - Tackling the Social and Economic Costs of Mental Ill-Health*“, OECD Health Policy Studies, Pariis 2021, lk 129.

⁷ Kestliku arengu eesmärk 3.4 – Mittenakkuslikud haigused ja vaimne tervis: vähendada 2030. aastaks ennetamise ja ravi abil ühe kolmandiku võrra mittenakkuslikest haigustest tingitud enneaegset suremust ning edendada vaimset tervist ja heaolu.

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0205_ET.html.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/media/60852/joint-declaration-2023-2024.pdf>.

tervishoiusüsteemis kui ka väljaspool seda, et mobiliseerida ühiskonda tervikuna ja järgida kõiki vanuserühmi hõlmavat lähenemisviisi, pannes rõhku võrdsusele ja mittediskrimineerimisele¹⁰.

Vaimne tervis on ka komitee poliitiline prioriteet. Eesistujariigi Hispaania taotlusel võttis komitee 2023. aasta aprillis vastu arvamuse „Ebakindel töö ja vaimne tervis“¹¹ ning koostab praegu ettevalmistavat arvamust vaimse tervise parandamise meetmete kohta.

See poliitiline rõhuasetus on selge vastus Euroopa tuleviku konverentsi järeldustele¹², milles kutsuti noorte konkreetsele taotlusele tuginedes üles looma algatusi vaimse tervise probleemide paremaks mõistmiseks ja nendega tegelemiseks. Samuti palusid 2023. aasta märtsis toimunud komitee noorteüritusel „Sinu Euroopa, Sinu arvamus“ osalenud teismelised õpilased komiteel keskenduda vaimse tervise küsimustele.

Kodanikuühiskonna auhinnaga soovib komitee eelkõige juhtida tähelepanu asjaolule, et kodanikuühiskonnal on oluline roll vaimse tervise probleemide ravis ja ennetamises. Kodanikuühiskond osutab teenuseid, mida riiklik tervishoiusüsteem piisavalt ei paku, ja tegeleb vähekaitsitud rühmade erivajadustega. Tänu tihedale seotusele kohalike kogukondadega pakub ta abi eesliinil nii ametlikult kui ka mitteametlikult, osutab teenuseid raskesti ligipääsetavatele elanikkonnarühmadele, vähendades seeläbi tervishoiualast ebavõrdsust. Samuti on tal võtmeroll teenustele suunatud vaimse tervise projektides ja eneseabirühmades. Lisaks võib ta etendada olulist rolli teadlikkuse suurendamisel vaimse tervise vajadustest ja võitluses vaimse tervise probleemidega inimeste häbimärgistamise vastu. Samuti pakub ta tuge, võimaldab kasutajatel oma häält poliitilisel tasandil kuuldavaks teha ja edendab kogukonna kaasamist, võttes samal ajal arvesse kohalikku tausta.

3. Osalemise tingimused

3.1 Tingimustele vastavad kandidaadid

Komitee kodanikuühiskonna auhind on võrdsetel tingimustel avatud kõigile füüsilistele isikutele (üksikisikutele) ja eraõiguslikele juriidilistele isikutele (kodanikuühiskonna organisatsioonid jne) allpool esitatud tingimustel. Osaleda ei või avaliku sektori asutused, valitsusasutused ja muud avalik-õiguslikud asutused.

1) Füüsilised isikud

Selle auhinna puhul on füüsilised isikud üksikisikud või üksikisikute rühmad, kes tegutsevad ühiselt ilma lepinguliste suheteta. Osaleda võivad kõik ELi kodanikud, sõltumata oma elukohariigist. Kolmandate riikide kodanikud võivad osaleda eeldusel, et nad elavad seaduslikult ELi territooriumil. Üksikisikute rühmad peavad määrama ühe füüsilise isiku auhinna haldus- ja rahaliste aspektide kontaktisikuks (juhiks).

¹⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, milles käsitletakse kõikehõlmavat lähenemisviisi vaimsele tervisele, COM(2023) 298 final, 7. juuni 2023 (tsitaat lk 28).

¹¹ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. aprilli 2023. aasta ettevalmistav arvamus teemal „Ebakindel töö ja vaimne tervis“.

¹² Euroopa tuleviku konverents, [lõpptulemust käsitlev aruanne](#), mai 2022, lk 51.

Konkursil ei või osaleda komitee liikmed, tööstuse muutuste nõuandekomisjoni (CCMI) volitatud esindajad, ELi institutsioonide ja asutuste töötajad, hindamiskomisjoni liikmed ega nende sugulased.

2) **Eraõiguslikud juriidilised isikud**

Auhinnale võivad kandideerida Euroopa Liidus ametlikult registreeritud kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes tegutsevad kohalikul, piirkondlikul, riigi või Euroopa tasandil. Kõnealuse auhinna kontekstis on kodanikuühiskonna organisatsioonid komitee arvamuses „Kodanikuühiskonna organisatsioonide roll ja panus Euroopa ülesehitamisel“ esitatud määratluse kohaselt kõik organisatsioonilised struktuurid, mille liikmete eesmärgid ja kohustused teenivad üldisi huve ning mis tegutsevad vahendajatena riigivõimu ja kodanike vahel¹³. Nad osalevad aktiivselt ühiskonnaelu kujundamisel oma mureküsimumustest lähtudes, toetudes oma eriteadmiste, oskuste ja tegevusvaldkonnale. Nad tegutsevad iseseisvalt ning nende liikmeks olemine tähendab tavakodanikele kohustust osaleda organisatsiooni töös ja tegevuses. Kodanikuühiskonna organisatsioonide määratlus hõlmab nn tööturu osapooli. Need on sotsiaalpartnerid; ühiskondlikke ja majanduslikke osalejaid esindavad organisatsioonid; valitsusvälised organisatsioonid, mis ühendavad inimesi ühe eesmärgi raames, näiteks keskkonnaorganisatsioonid, inimõiguste organisatsioonid, tarbijaihingud, heategevusorganisatsioonid, kultuuriorganisatsioonid, haridus- ja koolitusorganisatsioonid jms; kogukondlikud organisatsioonid (st rohujuure tasandil loodud organisatsioonid, mis edendavad oma liikmete eesmärke), näiteks noorteorganisatsioonid, pereorganisatsioonid ja kõik organisatsioonid, mille kaudu kodanikud osalevad kohaliku kogukonna elus; usukogukonnad. Osaleda võivad ka kodanikuühiskonna organisatsioonid, mis on moodustatud seaduse või eeskirja alusel ja/või millesse kuulumine on osaliselt või täielikult kohustuslik (nt kutseliidud)¹⁴.

Äriühingud ja ettevõtted: kõnealuse auhinna kontekstis on äriühingud ja ettevõtted kasumit teenivad tsiviil- või äriõiguslikud üksused, sealhulgas ühistud ning muud eraõiguslikud juriidilised isikud. Äriühingud ja ettevõtted võivad osaleda, kui nad on asutatud vastavalt liikmesriigi seadustele ja nende registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht asub ELi territooriumil. Ettevõtete/äriühingute osalemiskõlblikkus on piiratud nende **mittetulundusliku** tegevusega, nagu iseseisvad algatused, heategevusprojektid, üksikisiku või ettevõtte vabatahtlik tegevus jne.

3.2 **Tingimustele vastavad algatused**

3.2.1 **Ametlikud osalemiskõlblikkuse kriteeriumid**

Selleks et auhinnale kandideerida, peavad algatused vastama neljale allpool loetletud kriteeriumile:

- need peavad olema **mittetulunduslikud**, näiteks omakasupüüdmatud algatused, heategevusprojektid, üksikisiku või ettevõtte vabatahtlik tegevus jne;
- need peavad olema **juba ellu viidud** või **30. septembril 2023 (taotluste esitamise tähtpäev) endiselt käimas**;
- nad peavad vastama allpool esitatud **temaatilistele osalemiskõlblikkuse kriteeriumidele**;
- neid tuleb teostada **ELi territooriumil**.

¹³ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 22. septembri 1999. aasta arvamus „Kodanikuühiskonna organisatsioonide roll ja panus Euroopa ülesehitamisel“, CESE 851/1999 ([EÜT C 329, 17.11.1999, lk 30](#)).

¹⁴ See kehtib näiteks Austria tööturu osapoolte kohta.

Kõrvale jäetakse järgmised algatused:

- ärilised (st kasumit teenivad) algatused;
- algatused, mis on küll kavandatud, kuid ei ole 30. septembriks 2023 (taotluste esitamise tähtpäev) veel käivitatud;
- dokumentatsioon ja/või teabega seotud tegevus, igasugused ajakirjanduslikud, kirjanduslikud või teadusväljaanded mis tahes vormis, audiovisuaalsed tooted ja kunstiteosed. Kuid osalemiskõlblikud on projektid, mis kasutavad kunsti ja loomingulist eneseväljendust terapeutilise toe või vaimse tervisega seotud häbimärgistamise vähendamise vahendina.

3.2.2 Teemaatilised osalemiskõlblikkuse kriteeriumid

Komitee 14. kodanikuühiskonna auhinna erieesmärk on tunnustada **tõhusaid, uuenduslikke ja loomingulisi mittetulunduslikke algatusi/tegevusi, mida viiakse ellu ELi territooriumil ja mis toetavad vaimse tervise häiretega inimesi ning edendavad keskkonda, mis soodustab vaimset heaolu individuaalsel või kollektiivsel alusel.**

Auhinnale esitatavad tegevused/algatused võivad hõlmata laias valikus teemasid, näiteks järgmist (mitteamendav loetelu):

- vaimset tervist mõjutavate individuaalsete, sotsiaalsete ja struktuuriliste tegurite määratlemine; võimalike riskide varajase avastamise ja vähendamise edendamine, samuti riskirühmade ennetav teavitamine, varajane sekkumine ja õigeaegne toetamine; kriisiolukorras eritoetuse pakkumine pärast traumaatilisi sündmusi ning toimetulekul negatiivsete elusündmuste ja elumuutustega; vastupanuvõime suurendamine ja vaimse heaolu edendamine;
- kutsealaste psühhosotsiaalsete riskide ennetamine või nende vastu võitlemine; vaimse tervise parandamine töökohal; toetava töökultuuri ja asjakohaste tööturule naasmise meetmete edendamine;
- inimkesksete ja õigustel põhinevate teenuste pakkumine vaimse tervise teenuseid vajavatele või intellekti- ja psühhosotsiaalse puudega inimestele;
- ebasoodsas olukorras olevate, vähekaitsitud või tõrjutud rühmade (rändajad, vähemused, töötud, kodutud, naised jne) konkreetsete vajadustega tegelemine; veendumine, et kedagi ei jäeta kõrvale;
- projektide elluviimine, et edendada laste ja noorukite vaimset heaolu, käsitledes ka selliseid küsimusi nagu ainete kasutamine ja kuritarvitamine, digisõltuvus, noorte vägivald ja kiusamine;
- kaasava lähenemisviisi väljatöötamine, et võidelda vaimse tervise probleemide vastu, võttes arvesse kohalikke vajadusi, arendades välja kohalikke lahendusi ja võimestades selle protsessi peamisi osalejaid; kasutajate ja nende perekondade toomine tähelepanu keskpunkti;
- olemasolevate kogukonnapõhiste vaimse tervise algatuste ja tugisüsteemide edendamine; uute toetusmehhanismide, sealhulgas eneseabirühmade loomine;
- võrgustike väljatöötamine, et suurendada kogukonna kaasamist vaimset tervist mõjutavate probleemide vastu võitlemisse;
- vaimset tervist toetava keskkonna loomine, hõlbustades muu hulgas valdkondadevahelist koostööd ja koordineerimist, et kujundada ümber keskkonna füüsilised, sotsiaalsed ja majanduslikud omadused – kodudes, koolides, töökohtades ja laiemas kogukonnas –, et paremini kaitsta vaimset tervist ja ennetada vaimse tervise probleeme;

- vaimse tervise alase teadlikkuse suurendamine; usaldusväärse teabe pakkumine vaimse tervise probleemide, olemasolevate ravivõimaluste ja vaimse tervise valdkonna ressurside kohta; vaimse tervise alase koolituse pakkumine eelkõige eesliinil tegutsejatele ja sotsiaaltöötajatele, tervishoiutöötajatele, kohalikele ametnikele, õpetajatele, politsei- ja kohtuvaldkonna töötajatele ning tööandjatele eesmärgiga ennetada, avastada ja hallata vaimse tervise probleeme;
- suhtumise muutmine vaimse tervise valdkonnas, võitlemine vaimse tervisega seotud häbimärgistamise, diskrimineerimise ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, muu hulgas soodustades kontakte üldsuse ja teenuste kasutajate vahel ning tegeledes väärarusaamadega;
- vaimse tervise edendamise toetamine poliitika muutmiseks või arengu ja mõjuvõimu suurendamise vahendina; kasutajate ja hooldajate kaasamine poliitika kujundamisse ja teenuste osutamisse;
- inimõigustel põhineva ja vaimse tervise ravi käsitleva lähenemisviisi edendamine kooskõlas ka ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga (vägivalla- ja väärkohtlemisevaba elu, mittediskrimineerimine, autonoomia ja enesemääramisõigus, kaasamine ja osalemine; juurdepääs kvaliteetsele õigeaegsele, taskukohasele ja õiglasele vaimse tervise probleemide ennetamisele, ravile ja hooldusele jne).

4. Taotluste esitamise menetlus ja tähtaeg

Taotluse esitamiseks tuleb täita elektrooniline taotlusvorm (<https://www.eesc.europa.eu/eesc-civil-society-prize-2024>). Põhjendatud juhtudel, mis on seotud dokumenteeritud tehniliste probleemidega, võib komitee lubada kandidaatidel esitada taotluse e-posti või posti teel.

Taotlus peab sisaldama kogu valikukomisjoni nõutud teavet, selleks et:

- kindlaks teha, kas kandidaat vastab ametlikele osalemiskriteeriumidele;
- kindlaks teha, kas kandidaat vastab menetluse kriteeriumidele;
- kindlaks teha, kas kandidaat nõustub vastutust, kontrolle, auditeid ja kohaldatavaid seadusi käsitlevate sätetega;
- hinnata iga osaleja sisulist panust auhinna andmise kriteeriumide alusel.

Enne auhinna väljaandmist palub komitee kandidaatidel esitada nõuetekohaselt täidetud ja allkirjastatud juriidilise isiku vormi ja finantsteabe vormi ning samuti kõik asjaomased tõendavad dokumendid. Vormid on kättesaadavad aadressil:

https://ec.europa.eu/info/publications/legal-entities_et

ja

https://ec.europa.eu/info/publications/financial-identification_et.

Taotlused võib koostada ükskõik millises ELi ametlikus keeles. Siiski oleks komitee tänulik, kui hindamismenetluse kiirendamiseks esitataks need inglise või prantsuse keeles.

Taotluse esitamine tähendab nõustumist kõigi konkursidokumentides esitatud tingimustega ning vajaduse korral kandidaadi loobumist oma üld- või eritingimuste kohaldamisest.

Taotluste esitamise lõpptähtaeg on **30. september 2023 kell 10.00 (Kesk-Euroopa aja järgi)**.

Komitee ei võta arvesse ühtegi pärast seda kuupäeva ja kellaaega saabunud taotlust. **Kandidaatidel palutakse tungivalt mitte jätta taotluse esitamist viimasele päevale**, sest tihe internetiliiklus või internetiühenduse katkemine võib taotluse saatmisel probleeme tekitada. Komitee ei vastuta selliste probleemide tõttu tekkinud viivituste eest.

Iga kandidaat võib esitada ainult ühe taotluse. Konkursil osalemine on tasuta. Kui taotluse koostamise või saatmisega kaasnevad konkreetse kandidaadi jaoks kulud, siis neid ei hüvitata.

Kandidaadid näevad ekraanil sõnumit, kus tänatakse taotluse eest ja pakutakse võimalust see välja printida või salvestada PDF-vormingus.

5. Hindamine ja auhinna üleandmine

5.1 Hindamisetapid

Taotlusi hindab kümnest liikmest koosnev ekspertide komisjon (hindamiskomisjon), kellele kohaldatakse finantsmääruses sätestatud huvide konflikti käsitlevaid nõudeid¹⁵. Hindamisel tuginetakse ainult esitatud taotlusvormis sisalduvale teabele.

Komitee jätab endale õiguse mitte avaldada hindamiskomisjoni liikmete isikuid.

Osalejad ei tohi kogu menetluse ajal võtta ühendust hindamiskomisjoni liikmetega mis tahes auhinnaga seotud põhjusel. Iga selline katse viib diskvalifitseerimiseni.

Hindamiskomisjoni otsused on lõplikud, siduvad ega kuulu vaidlustamisele.

Menetlus toimub viies etapis:

- (1) kandidaatide tingimustele vastavuse kontrollimine;
- (2) auhinna saamiseks esitatud algatuste tingimustele vastavuse kontrollimine;
- (3) kandidaatide kõrvalejätmise aluste puudumise kontrollimine;
- (4) auhinna saamiseks esitatud algatuste kvaliteedi hindamine auhinna andmise kriteeriumide alusel;
- (5) auhinna määramine.

Komitee hindab tingimustele vastamist, kõrvalejätmise aluste puudumist ja taotluse kvaliteeti suvalises järjekorras. Taotluse esitajad peavad auhinna saamiseks täitma kõik kriteeriumid. Kandidaatidele ei anta tagasisidet kuni menetluse lõpuni. Tulemused teatatakse kandidaatidele nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul 15 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui eelarvehahendite käsutaja on teinud auhinna kohta otsuse (5. etapp), esialgse kava kohaselt 2024. aasta aprillis.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 ([ELT L 193, 30.7.2018, lk 1](#)).

5.1.1 Kandidaatide tingimustele vastavuse kontrollimine

Kandidaadid peavad vastama punktis 3.1 esitatud nõuetele.

Komitee hindab kandidaatide tingimustele vastavust taotluse vormil esitatud teabe alusel. Enne auhinna andmist palub komitee kandidaatidel esitada nõuetekohaselt täidetud ja allkirjastatud juriidilise isiku vormi koos tõendavate dokumentidega (vt punkt 4 eespool).

Komitee jätab endale õiguse nõuda kandidaadilt eespool nimetatud vormi ja tõendavaid dokumente kogu hindamismenetluse vältel. Sel juhul peab kandidaat viivitamata esitama vormi ja tõendavad dokumendid. Kui vormi ja tõendavaid dokumente ei esitata õigeaegselt, võib komitee taotluse tagasi lükata.

5.1.2 Algatuste tingimustele vastavuse kontrollimine

Auhinna saamiseks esitatud algatuste tingimustele vastavust kontrollitakse elektroonilise taotlusvormi alusel. Auhinna saamiseks esitatud algatused peavad vastama punktis 3.2 esitatud nõuetele. Kandidaadi muud tegevust arvesse ei võeta.

5.1.3 Kandidaatide kõrvalejätmise aluste puudumise kontrollimine

Kandidaatide vastavust finantsmääruse artiklites 136 ja 141 osutatud ja taotlusdokumentides loetletud osalemiskõlblikkuse kriteeriumidele kontrollitakse elektroonilise taotlusvormi alusel.

Komitee jätab endale õiguse kontrollida, et kandidaadid ei ole üheski kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, nõudes tõendavate dokumentide esitamist. Sellisel juhul peab kandidaat esitama nõutud dokumendid komitee määratud tähtaja jooksul. Kui nõutud dokumente ei esitata õigeaks ajaks, võib komitee taotluse tagasi lükata.

Taotleja ei pea esitama konkreetset dokumenti, kui ta teavitab komiteed sellest, et kõnealune dokument on mõnes üleriigilises andmebaasis tasuta kättesaadav.

5.1.4 Kvaliteedi hindamine

Hindamiskomisjon hindab taotluste kvaliteeti allpool esitatud auhinna andmise kriteeriumide alusel. Hindajad võtavad arvesse üksnes auhinna saamiseks esitatud algatusi, mitte kandidaadi muud tegevust. Ühelegi kriteeriumile ei kohaldata alammäära. Konkursist jäetakse siiski kõrvale kandidaadid, kes saavad vähem kui 50 % maksimaalsest kogupunkti summast.

Auhinna andmise kriteeriumid	Punktid
<p>1. kriteerium – pikaajaline mõju</p> <p>Kriteeriumiga hinnatakse esitatud algatuse potentsiaali avaldada pikaajalist mõju ja innustada teisi Euroopas, st kas seda on võimalik rakendada või kohandada samale või mõnele teisele kasusaajate kategooriale kusagil mujal kas samas või mõnes teises ELi liikmesriigis. Selles kontekstis hinnatakse mõju kavandatud algatuse rakendamiseks kasutatud inim- ja rahaliste vahendite põhjal.</p>	35 punkti
<p>2. kriteerium: osalemine ja koostöö</p> <p>Kriteeriumiga hinnatakse ühelt poolt seda, kuivõrd aktiivselt kaasatakse esitatud algatusega osavõtjaid ja kasusaajaid, ning teiselt poolt algatuse suutlikkust levitada head tava ja suurendada teadlikkust kodanikuühiskonna auhinna temaga seotud küsimustes. Siin võetakse arvesse ka interseksionaalsust ja paljusid sidusrühmi hõlmavat kaasavat lähenemisviisi koostöös teiste asjaomaste osalejatega.</p>	35 punkti
<p>3. kriteerium – uuenduslikkus ja loovus</p> <p>Kriteeriumiga hinnatakse esitatud algatuse loomingulisust, selle ainulaadsust ja uuenduslikkuse taset konkreetses kontekstis. Siinkohal mõistetakse uuenduslikkuse all nii uusi ideid kui ka uusi või täiustatud viise olemasoleva lahenduse või meetodi rakendamiseks või selle kohandamiseks teisele kontekstile või sihtrühmale.</p>	30 punkti
Punkte kokku	100 punkti (miinimum: 50 punkti)

5.1.5 Auhinna määramine

Auhinna määrab komitee hinnangu põhjal, mille on andnud hindamiskomisjon, kellel on vabadsus otsustada taotluste kvaliteedile antud hinnangu põhjal, kas soovitada auhinnad määrata.

Komitee võib välja anda kuni viis auhinda viiele suurima punktisumma saanud kandidaadile.

6. Auhinnafond

Komiteel on kavas välja anda kõige rohkem viis auhinda. Esimese auhinna väärtus on 14 000 eurot. Teise, kolmanda, neljanda ja viienda koha auhind on 9000 eurot. Kui esimene koht läheb võrdse punktisumma alusel võitjate vahel jagamisele, kujuneb esimese auhinna summa järgmiselt: 11 500 eurot kahe esimese auhinna puhul, 10 600 eurot kolme esimese auhinna puhul, 10 250 eurot nelja esimese auhinna puhul ja 10 000 eurot viie esimese auhinna puhul. Komitee ei ole kohustatud kõiki viit auhinda välja jagama. Komitee võib otsustada kodanikuühiskonna auhinna mitte välja anda.

Auhinnatseremoonia toimub tõenäoliselt komitee kodanikuühiskonna nädalal 2024. aasta kevadel. Tseremooniale kutsutakse kuni kaks esindajat võitja kohta, kelle reisi ja majutuse korraldab komitee võitjatele varakult edastatavate reeglite alusel. Füüsilise kohaloleku võib igal ajal asendada

veebipõhise osalemisega, kui seda nõuavad auhinnatseremoonia päeval kehtivad tervishoiu- ja ohutuseeskirjad.

Auhind makstakse välja pangaülekandega auhinnatseremooniale järgneva 30 päeva jooksul, eeldusel et võitjad on esitanud kõik vajalikud dokumendid. Võitjad vastutavad auhinnaraha kasutamisel kohaldatavate maksude ja lõivude tasumise eest.

7. Isikuandmed

Taotlusdokumentides esitatud isikuandmeid (nt nimi ja aadress) töödeldakse vastavalt määrusele (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist¹⁶. Küsimuste vastuseid ja isikuandmeid, mida on küsitud taotluse hindamiseks kooskõlas konkursieeskirjadega, töötleb teabevahetuse ja institutsioonidevaheliste suhete direktoraat üksnes sellel eesmärgil, kui ei ole märgitud teisiti. Isikuandmete töötlemisega seotud üksikasjad on dokumendile lisatud (2. lisa).

Finantsmääruse artiklis 136 kirjeldatud olukorras olevate kandidaatide isikuandmed võidakse registreerida varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemis (EDES). Lisateave on saadaval isikuandmete kaitset käsitlevas avalduses aadressil http://ec.europa.eu/budget/explained/management/protecting/protect_en.cfm.

8. Avalikustamiskohustused

Ilma et see piiraks punkti 7 kohaldamist, annavad kandidaadid komiteele õiguse avaldada kandidaatide nimed, tegevuse, mille eest auhinda taotletakse, ja kandidaatidele määratud auhindade suuruse mis tahes keeles, mis tahes vormis ning mis tahes tehnikat kasutades.

Võitjatel tuleb kõigis auhinnatud tegevust puudutavates teadaannetes või väljaannetes viidata, et tegevuse eest on saadud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kodanikuühiskonna auhind. See kohustus kehtib ühe aasta alates auhinna andmise kuupäevast.

9. Vastutus

Auhinnakonkursi raames ellu viidud tegevust puudutavate nõudmiste puhul lasub ainuvastutus kandidaatidel.

10. Kontrollid ja auditid

Võitjad peavad nõustuma komitee, Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja kontrollide ja audititega, millele viidatakse finantsmääruse artiklis 129, ning konkursi ja saadud auhinnaga seotud avalikustamiskohustustega, mida kirjeldatakse eespool punktis 8.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ ([ELT L 295, 21.11.2018, lk 93](#)).

11. Kohaldatav õigus, kaebused ja pädev kohus

Kodanikuühiskonna auhinna suhtes kohaldatakse ELi õigust, mida vajaduse korral täiendab Belgia siseriiklik õigus.

Auhinna andmise menetlust puudutavad tähelepanekud võib esitada auhinda välja andvale asutusele, kasutades allpool punktis 13 esitatud kontaktandmeid.

Kui kandidaadid leiavad, et menetluse käigus on kasutatud haldusomavoli, on neil õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile kahe aasta jooksul alates kuupäevast, kui nad said teada kaebuse põhjustanud asjaoludest (vt <https://www.ombudsman.europa.eu>).

Auhinnaga seotud küsimuste käsitlemise eest vastutab Euroopa Liidu Üldkohus:

General Court of the European Union
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg
Tel: +352 43031
Faks: +352 4303 2100
URL: <http://curia.europa.eu>

Kaebuste esitamise kohta saab teavet eelnimetatud aadressil.

12. Karistused

Finantsmääruse artiklis 136 kehtestatud tingimuste kohaselt võib nende osalejate suhtes, kes on esitanud valeandmeid, eiranud eeskirju või pannud toime pettusi, kohaldada rahalisi karistusi suuruses 2–10 % auhinna väärtusest. Samuti võidakse teha otsus jätta nimetatud osalejad kõrvale kõigist ELi eelarvest rahastatavatest lepingutest, toetustest ja konkurssidest.

13. Lisateave

Lisateabe saamiseks kirjutage palun aadressile civilsocietyprize@eesc.europa.eu.

Kui küsimused ja vastused puudutavad ka teisi kandidaate, avaldatakse need komitee veebilehel kodanikuühiskonna auhinna rubriigis (<https://www.eesc.europa.eu/eesc-civil-society-prize-2024>). Komitee soovib kandidaatidel külastada korrapäraselt veebilehte värskema teabe saamiseks.